

Fitxa de resultats

Roseslab: Centre Tecnològic de la innovació turística i

Ajuntament de Roses
www.roses.cat

Girona, innovació social i digital:
noves respostes als reptes del mil·lenni

RosesLAB. Centre Tecnològic de la innovació turística i social

Operació núm. PR15-020086. Ajuntament de Roses

Actuacions:

1. Aproximació al repte
2. Co-disseny de la solució innovadora
3. Implementació i avaluació
4. Disseminació de resultats

Descripció del projecte

Aquest projecte s'emmarca en el conjunt de les altres operacions liderades per diversos actors del territori relacionades amb la construcció de la iniciativa dins del Projecte d'Especialització i Competitivitat Territorial (PECT) «Girona, la innovació social i digital davant els reptes del nou mil·lenni». Aquests actors, amb els quals ja s'ha fet un recorregut comú són el Consorci de Benestar Social Gironès-Salt, la Fundació Llibreria Les Voltes, el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, la Fundació Salut Empordà i la mateixa Universitat de Girona.

En tot cas, podem explicar l'origen d'aquest projecte en una doble constatació: d'una banda, el reconeixement de la profunda transformació que ha experimentat la nostra societat en el decurs del segle XXI i, de l'altra, l'immens desconeixement dels detalls pràctics i mesurables d'aquesta transformació. Una doble constatació que limita les possibilitats d'intervenir sobre el territori i, per tant, d'incidir tant en la seva cohesió com en la seva competitivitat.

Aportar coneixement, per tant, implica aplicar un focus a la realitat que ens permeti operar-hi; implica disposar d'un sòl prou sòlid per dissenyar i implementar intervencions adequades a les profundes transformacions socials que han arribat amb el nou mil·lenni.

El projecte RosesLAB. Centre Tecnològic de la innovació turística i social (R-LAB) té com a punt de partida la voluntat de donar una resposta a una necessitat que s'ha detectat àmpliament en diferents processos de planificació estratègica que s'han portat a terme fins ara: l'obtenció de dades per conèixer la realitat de l'activitat turística i social del territori.

En aquest marc, hem de tenir present que Roses és una destinació del litoral paradigmàtica, on les externalitats socials (tant positives com negatives) del sector turístic tenen una forta presència. En un moment en què l'activitat turística es troba sota el focus de molts debats, es considera important poder dur a terme un projecte pioner que permeti fer un pas endavant en el coneixement del sector i de les implicacions que té, i també en les solucions per mitigar les externalitats socials negatives de la seva activitat.

Fins ara, les respostes de les destinacions s'han centrat a treballar des del punt de vista dels observatoris turístics, que han centrat l'activitat a conèixer elements vinculats a la demanda (origen dels turistes, manera de conèixer la destinació, despesa per persona...). En canvi, l'R-LAB es planteja com un laboratori en el qual es pugui generar aprenentatge per tal de poder veure les implicacions que té l'activitat turística en la societat. L'R-LAB és un espai en què, mitjançant l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), es vol generar un nou coneixement relacionat amb l'activitat turística en una destinació de litoral, i crear actuacions vinculades al seu impacte territorial que permetin fer un seguiment dels resultats. Per tant, aquest projecte s'emmarca en el Programa de Tecnologies Digitals Avançades (TDA), alineat perfectament en les estratègies SmartCat i RIS3CAT en relació amb els laboratoris de dades obertes (*open data labs*) o els laboratoris vius (*living labs*).

Si el punt de partida ja és innovador, encara es fa un pas més enllà en la conceptualització dels observatoris actuals: la manera d'obtenir les dades i d'accedir-hi es considera també una innovació amb caràcter permanent.

El funcionament de l'R-LAB es visualitza amb un sistema en format de plataforma (*hub*) en línia, en la qual hi ha accés obert a les dades i a la informació que s'ha obtingut. D'aquesta manera, tant les empreses, els organismes, les associacions i els investigadors

com la ciutadania en general poden accedir al coneixement adquirit i beneficiar-se'n.

El segon focus d'innovació rau en la manera en què s'obtenen les dades, atès que s'aconsegueixen amb un ús molt elevat de les TIC. D'aquesta manera, es disposa de dades actualitzades al minut (per mitjà d'un sistema en línia), tot fugint de fotografies concretes temporals.

Finalment, l'últim element que cal tenir present és la voluntat que l'R-LAB sigui el primer banc de proves d'una nova metodologia de treball, que generi un model de projecte altament escalable i clonable a altres destinacions, en un doble vessant: escalable com a estructura de generació de coneixement i aprenentatge, i escalable en els resultats concrets de les TIC i en les metodologies de treball que s'empren.

Així doncs, l'R-LAB fa un salt endavant en la necessitat que hem indicat anteriorment, tenir dades de les implicacions socials de l'activitat turística, i passa a ser un generador d'actuacions, un agent actiu que permeti disposar d'un espai que actuï com a banc de proves de les implicacions socials de l'activitat turística.

Objectius de l'actuació

1. Utilitzar les noves tecnologies per tenir un coneixement més gran de la realitat social i econòmica dels impactes d'una destinació turística.
2. Aprofundir en la generació de coneixement utilitzant les TIC.
3. Socialitzar el coneixement i els aprenentatges derivats.
4. Fer minvar les externalitats negatives generades per l'activitat turística des del vessant de la sostenibilitat, tant social (especialment pel que fa a l'habitatge) i mediambiental, com econòmica.
5. Millorar la competitivitat territorial de la destinació turística amb la premissa de la sostenibilitat.

Com a resultat d'aquests objectius, el projecte de l'R-LAB articula les actuacions entorn de quatre grans eixos: nous coneixements, noves dades i noves tecnologies; codisseny del projecte d'intervenció: participació i innovació social; implementació i avaluació, i, finalment, disseminació i transferència.

Eixos d'actuació i accions que inclou

a) **Nous coneixements, noves dades, noves tecnologies**

- i) Creació d'una plataforma web oberta en concepte de plataforma (*hub*) que serveixi per poder monitorar tots els resultats de l'activitat turística. Aquesta plataforma té un nivell d'usuaris escalable en la visualització de les dades però obert.
- ii) Realització de tasques d'instal·lació d'elements físics de TIC per poder monitorar l'activitat. Entre aquests elements hi ha comptadors, lectures per mitjà de drons, sistemes de lectors de matrícules, etc.
- iii) Creació de programari TIC per identificar elements vinculats a l'impacte de l'activitat turística, com ara programari aranya per monitorar xarxes, programari

per captar la pressió turística dels habitatges d'ús turístic (HUT), programari de capacitat de càrrega, etc.

- iv) Realització de tasques de mostratge i recull de dades primàries per configurar elements qualitatius de l'impacte de l'activitat turística.
- v) Avaluació de la implicació en projectes de responsabilitat social corporativa (RSC) del teixit econòmic turístic del municipi.

b) Codisseny del projecte d'intervenció: participació i innovació social

- i) Incorporació de les associacions empresarials, el món acadèmic, el teixit i les entitats socials i l'Administració pública (tant local com supramunicipal) en la definició dels indicadors i de les actuacions que se'n derivin.
- ii) Incorporació de les empreses i les administracions públiques en la generació d'informació que ha de nodrir alguns elements determinats de la futura base de dades.
- iii) Disseny d'un protocol d'actuació en cas que s'assoleixin uns resultats determinats en els indicadors que es recullin en la generació de coneixement i noves dades. Per tant, es faran actuacions en:
 - (1) Limitació dels usos dels espais.
 - (2) Polítiques d'habitatge.
 - (3) Polítiques d'ocupació i sensibilització empresarial.
 - (4) Actuacions de convivència entre activitats econòmiques i ciutadania.
 - (5) Inclusió social per a grups.
 - (6) Coordinació amb altres sectors productius: agroalimentari, comerç, construcció, etc.
 - (7) Mobilitat sostenible.
 - (8) Patrimoni material i immaterial.
- iv) Sistema de gestió de base de dades centralitzat relacionat amb indicadors externs relacionats de manera directa i indirecta amb l'activitat turística i l'impacte social, amb l'objectiu de generar nous indicadors i ràtios fruit de l'encreuament de dades.
- v) Espai obert com a banc de proves per als diferents grups de recerca vinculats al món acadèmic que puguin necessitar un espai on es pugui testar l'aplicació de les TIC en el sector turístic o projectes derivats de la innovació en el marc social.

c) Implementació i avaluació

Pel que fa a la implementació i l'avaluació del sistema, es garanteix amb la generació d'un sistema d'indicadors que ha de permetre seguir l'impacte i l'evolució de les actuacions derivades de l'R-LAB. Per a l'avaluació es generen dos perfils d'indicadors:

- Vinculats a l'assoliment d'indicadors en el marc de la generació de dades.

- Vinculats a la creació de programes i actuacions derivats de l'R-LAB.

d) **Disseminació i transferència**

S'estableix un protocol en dos àmbits de coneixement:

- i. Transferència a l'àmbit formatiu i del coneixement de tota la informació en format obert que conté el projecte.
- ii. Transferència a l'àmbit metodològic i d'aplicació territorial de tots els coneixements derivats que hi estiguin vinculats, així com dels mecanismes i els sistemes vinculats a la innovació.

D'altra banda, es fa una modulació de tota la metodologia pensant que el model que proposa l'R-LAB es pugui clonar contextualitzat en altres models de destinacions turístiques, de manera que sigui un mecanisme per a futurs bancs de proves en destinacions urbanes, de neu, etc.

Import econòmic que s'hi ha destinat

Cost TOTAL:	261.500,00 €
Ajut FEDER (50 %):	130.750,00 €
Diputació de Girona (25 %):	65.375,00 €
Recursos propis:	65.375,00 €

Què deixa l'actuació a les comarques gironines

Un dels elements més importants d'aquest projecte és l'impacte territorial tan important que té, a més dels elements innovadors que incorpora.

1. Primer centre tecnològic d'innovació turística i social i que, per tant, centra els esforços en el sector turístic i en com aquest sector es relaciona amb la societat. El sol fet de conceptualitzar l'activitat turística des del vessant de com impacta en la societat i intentar incidir-hi, és una revolució conceptual en el sector.
2. Primer centre d'investigació turística que incorpora l'impacte social que té l'activitat en la destinació.
3. Obtenció de dades que actualment no es treballen en concepte de destinació: alguns exemples són les operacions amb targetes de crèdit, les dades derivades de la telefonia mòbil o les opinions de les xarxes. Per tant, som davant d'una innovació en els processos d'anàlisi d'informació.
4. Instal·lació d'elements TIC en la destinació conceptualitzats de manera global i amb voluntat de continuïtat, com ara comptadors, lectors o tecnologia relacionada amb els drons. Actualment, aquests elements només s'utilitzen en períodes molt curts de temps (d'un o dos mesos).
5. Incorporació dels agents socials i del teixit empresarial en el codisseny dels projectes d'intervenció que es deriven del coneixement que s'hagi generat en el projecte, un espai tradicionalment monopolitzat per l'Administració pública.

D'una manera complementària a les innovacions que acabem d'esmentar, hi ha un seguit d'altres elements que també aporta l'R-LAB i que cal tenir presents:

a. Activitat econòmica

- Es genera una optimització dels recursos públics i privats.
- Es millora la redistribució de la riquesa en destinació.
- Es posen en contacte agents econòmics i socials tradicionalment allunyats i que no han participat de manera conjunta en el procés de decisió de la destinació turística, i es generen processos conjunts.

b. Ocupació

- Es creen 2 llocs de treball directes en el projecte.
- Es posen els fonaments per a una ocupació de més qualitat, fonamentada en contractes de treball amb menys estacionalitat.
- Es potencia l'ocupació de més qualitat vinculada al sector turístic, tradicionalment poc professionalitzat.

c. Sostenibilitat

- A partir del pilar de la sostenibilitat, es concep la destinació com una necessitat intrínseca d'esdevenir sostenible des del vessant social, econòmic i mediambiental.

Aquest Projecte d'Especialització i Competitivitat Territorial (PECT) està cofinançat en el 50 % pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) de la Unió Europea en el marc del Programa Operatiu FEDER Catalunya 2014-2020 «Objectiu d'inversió en creixement i ocupació», i en el 25 % per la Diputació de Girona.

